

POLIITISESTI ja industria-
lisesti yhdistyneen köyhäli-
sien voimaa ei mikään mahti ma-
ailmassa kukista.

TOVERI

THE circulation of the Toveri
is greater than the combined
circulation of all other news-
papers printed in Astoria.

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

ORGAN OF THE FINNISH WORKERS IN THE WESTERN STATES. THE ONLY FINNISH DAILY IN THE WEST

No. 121

Torstaina, toukok. 24 p.—Thursday, May 24

KYMMENES VUOSIK. VOL. 10.—1917.

Hallitus estää so- sialistien edusta- jat pääsemästä Tukholmaan

Washington, D. C., 23 p. tou-
kok. — Yhdysvaltain hallintovi-
rastoista on ilmoitettu, ettei hal-
litus anna matkapassia kenelle-
kään amerikalaiselle, joka aikoo
matkustaa Tukholmaan sosialis-
tien kansainväliseen konferens-
siin rauhanteosta neuvottele-
maan.

Neuvottelut käynnissä

Tukholma, 23 p. toukok. —
Yleensä aletaan jo uskoa, että
tällä sosialistien rauhaneuvotte-
luskokoukseen osallistuneet so-
sialistit joutuvat vankuteen niin-
pian kuin pääsevät takaisin kot-
imaahansa. Tämän uskotaan estävän
Ranskan, Englannin ja eh-
ken Italiankin sosialistien edus-
tajat tulemasta Tukholmaan.

Tähän saakka on neuvottelui-
hin ottanut osaa ainoastaan puo-
luettomien maitten sosialistien
edustajat, sekä Itävallan, Bulgar-
ian ja Suomen sosialistien edus-
tajat. Saksan ja Venäjän so-
sialistien edustajien saapumista
odotetaan mielenkiinnolla, sillä
silloin tulee neuvottelut alkamaan
virallisesti.

Ranskan ja Englannin sosia-
listien edustajia toivotaan har-
taasti.

Entinen kansainvälisen sosia-
listitoimiston kirjuri Huysman
on sähkösanomalla Morris Hill-
quittilta, Amerikasta, tiedustellut
amerikalaisen suhdetta sota-
kysymykseen ja yleensä kansain-
väliseen sosialistijärjestöön.

Dynamiittilyödyllä pel- jätään työläisiä järjestymästä

Baker, Ore., 23 p. toukok. —
Eräitten pikkupoikien kerrotaan
löytäneen noin 25 jalan päässä
Oregon Lumber Co:n sahajäl-
lystä 15 puukkoa dynamiittia, tu-
lilankaa ja laattikoko räjähdysna-
leja. Poikien löydön tultua she-
riffin tietoon oli räjähdysainetta
otettu viranomaisten haltuun se-
kä — niin viranomaiset väit-
tävät — dynamiitin mukana ta-
vattu I. W. W. liiton jäsenkortti
ja osoite erääseen työväen asun-
tokasarmiin.

Viranomaiset vakuuttavat
"löydön" antavan aihetta otaksua
lakkoreittelöitä ja muita häiriöi-
tä tavottelevan roikan läheisyy-
ttä. Yhtiön sahajällystä on hil-
jattain eroitettu työstä I. W. W.
liiton osallisuudesta epäiltyjä
joitten nyt arvelaan kostonkä-
sillä suunnitteleman väkival-
taisia tekoja. Ketään ei ole vie-
lä vangittu.

Englannissa kidutetaan sotapalveluksesta kieltäytyneitä

Omantunnon tähden (uskonno-
llista vakuumuksesta) veren-
vuodastustyöstä kieltäytyneet
ankarassa vankeudessa.

Plymouth, 7 p. toukok. —
(Ass. Pressin kirjeistö.) Oman-
tunnon tähden eli uskonnollis-
ta vakuumuksesta sotapalvelus-
esta kieltäytyneet (Conscientious
objectors) ovat täällä lähel-
lä sijaitsevassa Dartmoorin van-
kilaissa — jossa heitä säilytetään
— asetettuihin vähennyksille ruoka-
annoksille. Viranomaiset ovat
toimenpiteensä puolustukseksi
selittäneet, että yleisön taholta
olisi lähetetty protesteja hallit-
tukselle, joissa oli syytetty, että
sotapalveluksesta kieltäytyneitä
kohdeltiin liian hemmottele-
malla. Sotapalveluksesta kiel-
tävyydellä on teetetty maanvil-
jelys- ja kivenhakkaustöitä ja
väitetään, että heitä on kohdel-
tu paremmin kuin vangituista ir-
lantilaisista.

Taaskin uusi hyökkäys sanomalehdistön suun- kapuloimiseksi

Presidentti Wilson sitkeästi vaa-
tii sanomalehtisensuuria

Washington, toukok. 22 p. —
Tänään saapui senaatin puheen-
johtajalle presidentiltä kirjelmä,
jossa tämä vaatimalla vaatii se-
naattia hyväksymään saman-
suuntaista sanomalehtisensuuri-
lakia, jonka alahuone jo joitakin
päiviä sitten hyväksyi. Kirjel-
mässä presidentti hyvin katke-
vasti soimaa senaattia siitä, että
tämä vastustaa hallituksen ja a-
lahuoneen toimenpiteitä, vaikka
hänen mielestään "maan nykyi-
nen asema välttämättä vaatii sa-
nomalehtisensuurin voimaa sa-
aattamista, jotta jotkut yksityi-
set henkilöt eivät saattaisi arvostel-
teillaan ja julkaisuillaan maata
vahingoittaa". Edelleen mainit-
see presidenttimme, että "sano-
malehtisensuurin voimaa saatta-
minen on välttämätön toimen-
pide maan turvallisuutta silmäl-
lä pitäen", ja että "kaikki toiset-
kin puolen asiasta selvästi käsittä-
neet laatimalla sensuurin voima-
an".

Sittenkin republikaanit vastusta-
vat kapuloimista

Presidentin kirjelmässä il-
maantuvaa sitkeys sensuurilain
hyväksymiseksi herätti senaatis-
sa melkoista hämmästyystä, sillä
sitä ei enää odotettu sen jälkeen
kuin senaatti jo niin monessa
äänestyksessä oli sanomalehti-
sensuuria koskevan pykälän hyl-
jännyt viime viikkojen aikana
käydyssä sensuuritaistelussa.
Kirjelmän lukemisen jälkeen pi-
tivät republikaaniset senaattorit
kokouksen, jossa he jotenkin yk-
simielisesti kaikista huolimatta
päättivät vastustaa jokaista Wil-
sonin yritystä sanomalehdistön
suun kapuloimiseksi.

Kuitenkin aiheutti presidentin
kirjelmä sen, että asia tulee vie-
läkin esille siinä toivossa, että
jotkut sensuurin vastustajat
myöntäisivät, jotta lakiesitys
saataisi hyväksyttäväksi ja senaatin
puheenjohtaja, Webb, on puo-
lestaan ilmaissut sen mielipiteen,
että sensuuritaistelu tällä kertaa
tulee olemaan kiitkeämpi kuin
milloinkaan ennen.

Hallitus kaikin keinoin koet-
taa tukkia sanomalehdistön suu-
ta siksi, että niinkauan kun hal-
lituksen arvostelu edes jossakin
määrin on luovallista, niin se ei
uskalla vanaasti ja häikäilemättä
esiintyä siinä karvassa, mitä ny-
kyinen tilanne kapitalistien etu-
ja silmälläpitäen vaatii. Kuiten-
kaan ei senaattissa ilmenevä vas-
tustus johdu tästä syystä, vaan
on onnettavaa aivan toiselta,
nim. eri kapitalistien yksityise-
duista ja niitten ajamisesta.

Ohion naiset saaneet osittaisen äänioikeuden

Columbus, O., toukok 23 p. —
Noin miljoona naista sai tänään
äänioikeuden, jota ensikerran
pääsevät käyttämään tulevissa
presidentinvaaleissa syksyllä v.
1920.

Vielä senkin jälkeen kun val-
tion kuvernööri oli lain allekir-
jottanut, alistettiin se 90 vuoro-
kauden kestävä yleisäänestys-
sen alaiseksi, mutta sittenkään
eivät naisten äänioikeuden vas-
tustajat saaneet kylliksi voimia
koottua, jotta lain voimaan as-
tuminen olisi voinut ehtäistä.
Ohio on neljäs valtio, joka on
naisille myöntänyt osittaisen ää-
nioikeuden. Sen lisäksi on 11
valtiota Yhdysvalloissa naisil-
la täysi äänioikeus.

Tuli hävittänyt japani- laisen kaupungin

Tokio, toukok. 22 p. — Tä-
nään hävitti tuli suuren osan
Yonezawa kaupungista. Kaikki
kaupungin julkiset laitokset ja
noin 3,500 asuinrakennusta paloi
poroksi.

Yonezawassa on 36,000 asu-
ijasta ja se on tärkeä kaupunki
Yamagatan prefektuurissa.

Mexicokin lähettänyt nootin Saksalle?

Amsterdam, toukok. 22 p. —
Tänne Exchange Telegraph
Companylle saapunut sähkösa-
noma kertoo, että Mexico lähetti-
läs on Saksan hallitukselle lä-
hettänyt nootin, jossa se protes-
teeraa Saksan vedenalaista so-
dankäyntiä vastaan. Sähkösa-
nomassa edelleen kerrotaan, että
nootin antamista seurasi pitkä
keskustelu Mexicoin lähettämällä
Saksan ulkoasiain ministerin
kanssa.

Mexico City, 23 p. toukok. —
Meksikon nykyinen ulkomaami-
nisteri, Ernesto Garza Perez, on
selittänyt valjeelliseksi jutut,
jotka kertovat Meksikon hallit-
uksen protesteeranneen Saksan
submaariinistoa vastaan. "Mi-
tään sellaisia protesteja ei ole
Meksikon hallitus lähettänyt ja
Perez vakuutti vielä ettei Meksi-
kon hallitus hituistakaan aijo-
asettaa estämään submaariiniso-
ttaa.

Kaivosmiehet lak- koon Arizonassa

Jerome, Ariz., toukok. 22 p. —
Täälläiset kaivosmiehet ovat
toimittamassaan äänestyksessä
päättäneet alottaa yleisen lakon
kaikissa United Verde alueen
kaivoksissa ja sulmoissa ensi
perjantaina aamuna. Aluksi oli
päättetty alottaa lakko jo keski-
viikkona, mutta sittenkin lykät-
tiin sen alkaminen perjantaiksi.

Miesten vaatimuksena on
chekkijärjestelmän käyttöönot-
taminen, työläisiä edustavan
valituslautakunnan perustami-
nen ja 50 sentin palkankorotus.
Mikäli viimeinen vaatimus on
kysymyksessä, niin ovat kaivos-
toimijat siihen jo suostu-
neet, jottavastoin kahden ensi-
mäisen vaatimuksen läpi ajami-
seksi ovat miehet päättäneet
lakkoon mennä, kun kaivosparoo-
ni niihin muuten eivät aijo
myöntä.

Seudun kaivosyhtiöitten liiton
jäsenet koettavat etkäteen us-
kottaa, että lakko ei tule ole-
maan mikään vakavaluontoinen,
jottavastoin lakon johtajat va-
kuuttavat, että se nopeasti tulee
leviämään kaikkiin ympäristön
kaivoksiin.

Rautatieporhot suun- nittelevat kiinalai- sen maahan tuot- tamista

Chicago, toukok. 22 p. — Chi-
cagosta lähtevien rautateitten
johtavat henkilöt ovat alkaneet
suunnitella toimintaa siltä varal-
ta, että sotasävelnoton takia maas-
sa syntyy puute ammattitöiden
työläisistä. Rautatie-
porhot ovat yksimielisiä siitä, et-
tä maahan on tuotava lisää työ-
voimaa ja sitä heidän mielestään
on tällä kertaa helppoa tuottaa
Kiinasta. Niinpä he aikovatkin
ehdottaa, että "tilapäisesti" pois-
tettaisi ne lait, jotka ehkäisevät
kiinalaisten maahan tuonnin lä-
nen satamista kautta.

Venäjän hallitusmuo- don järjestely kä- siteltävänä

Moskova, 23 p. toukok. — Ve-
näjällä olevien muhamedilaisten
pitämässä edustajakokouksessa
hyväksyttiin 446 äänellä 271 vas-
taan päätöslauselma, jossa vas-
tataan Venäjä muodostettavaksi
itsehallinnollisilla oikeuksilla va-
rustettujen kuvernementtien ta-
avaltaiseksi liitto-valtakunnaksi.

Italian sotälähetyskun- ta saapunut Amerikkaan

Washington, D. C., 23 p. tou-
kok. — Italian hallituksen edus-
tajat prinssi Udinen johtamana
saapuivat tänne ja otettiin viral-
liseksi sotilaallisilla juhlamenoil-
la vastaan.

Suomen itsenäiseksi saattamispyr- kimykset

Eduskunta vaatinut lisää valtaa
Venäjän hallitukselta.

Helsinki, 22 p. toukok. —
Ruotsalaisen puolueen edustaja-
kokouksessa on hyväksytty seu-
raava päätöslauselma:
"Suomen kansa on jo kehitty-
nyt sivistyksessä ja poliittisessa
elämässä siihen määrään, että se
on kyllin ansiokas esittämään
vaatimuksensa saada paikan
maailman kansojen kesken itse-
näisenä ja riippumattomana."
Päätöslauselman hyväksymisen
on viimeinen askel Venäjän
vallankumouksen tapahtuttua
Suomessa Suomen Venäjästä e-
rottamiseksi alkaneessa agitai-
onisessa. Venäjän sanomalehdis-
tö on kiihkeästi protesteerannut
sita vastaan ja välikaikaisen hal-
lituksen tiedetään levottomuudel-
la seuraavan tapahtumien kul-
kua.

Eroamis-agitaation on
tulkittu alkaneen Suomen sosia-
listipääministerin Tokoin edus-
kunnalle pitämässään puheessa
tekemällä lausunnolla, jossa hän
ilmaisi ajatuksensa, että Venäjä
oli lakannut hallitsemasta Suo-
mea ja on sen sijaan asettunut
ystävällisen naapurin ja liittolai-
sen asemaan Suomen kanssa.

Välikaikainen Venäjän hallitus
Pietarissa maaliskuun 20 päivä-
n oli päättänyt, että se Suomeen
nähden pysyisi suuri-ruhtinaan
hallinnollisissa oikeuksissa, joita
hoitamaan asetettiin erikoinen
Suomen asioitten ministeri vas-
tuunalaistuudella. Venäjän Duu-
man asettamalla hallinto-valio-
kunnalle. Mutta Suomen edus-
kunnan istunnoissa, viime vii-
kolla ravintolaosioitten käytön jär-
jestelyn ollessa käsiteltävänä e-
dusmiehet avonaisesti selittivät,
että oli kyseenalaisista, josko Ve-
näjän välikaikaisen hallituksen
vaatimus Suomen hallinto-oikeu-
desta oli aivan paikallaan ja josko
se oli perintä vallankumouk-
sen syrjäyttämän keisarin halli-
tusoikeuksia. Eritoten edus-
kunta päätti pidettäväksi ratkai-
semattomana oliko Venäjän vä-
likaikaisella hallituksella oikeus
hyväksyä taikka hyljätä Suomen
eduskunnan tekemiä päätöksiä,
joka valta entisellä keisarilla
Suomen suuriruhtinana oli ol-
lut.

Senlisäksi Suomen hallitus oli
kehottanut Venäjän hallitusta
heti hyväksymään säädöksiä,
joilla lisäisi valtuuksia Suomen
eduskunnalle, mutta siihen Ven-
äjän välikaikainen hallitus vas-
tasi selostuksella, että kysymys
jätettäisiin ratkaistavaksi Venä-
jän perustuslakikongressionissa.
Selitys luonnollisesti ei ensin-
kään tyydyttänyt suomalaisia.

Päätöslauselma, jossa määrä-
tään unionin kuultuven päätöksi-
äisten eroamaan I. W. W. lii-
tosta, jos ovat olleet I. W. W.
liiton jäseniä.

Päretyöläisten unio eroon I.W.W.-liitosta

Everett, Wash., 23 p. toukok. —
Päretyöläisten union edusta-
jakokouksessa täällä hyväksyt-
tiin päätöslauselma, jossa määrä-
tään unionin kuultuven päätöksi-
äisten eroamaan I. W. W. lii-
tosta, jos ovat olleet I. W. W.
liiton jäseniä.

UNKARISSA UHKAA MINISTERIPULA

Amsterdam, 23 p. toukok. —
Budapestistä saatujen tietojen
mukaan on Unkarin pääministeri
kreivi Tisza jättänyt kuninkaal-
le (keisari Charles'ille) ehdotuksen
äänioikeus uudistuksista. Kunin-
gas on lykännyt päätöksen an-
tamisen toistaiseksi ja sikäli kun
tiedetään riippuu siitä, josko
Tisza johtama ministeristö tu-
lee pysymään vallassa taikka pa-
kotetuksi eroamaan. Tisza on
matkustanut Wieniin kuninkaan
puheille.

Lontoo, 23 p. toukok. —
Central News tiedontointoimis-
to on saanut Amsterdamista tie-
tiä, että Unkarin ministeristö
on eronnut.

Uusi 'elinkeino' kukois- taa Portlandissa

Portland, Ore., toukok. 22 p. —
Viime aikoina on täällä alkanut
viinan salakuljetus rehoittaa
sangen silmiinpistävällä tavalla,
sillä miltei jokaisessa laivassa ja
junassa, joka saapuu suoraan
Californiasta, on tavattavissa
suuret määrät väkijoumista kä-
kettynä.

Miltei joka päivä saadaan vii-
nan salakuljettajia kiinni, taikka
ainakin takavarikoitua tämänkin
päivän kuluessa 50 gallonia vä-
kijoumia matkustajajunasta, jo-
ka saapui Californiasta. Epäil-
lään, että pullmanvaunujen nee-
keripalvelijat olisivat väkijou-
main kuljetuksessa osallisina,
sillä väkijoumalla täytettyjä mat-
kalaukkuja tavattiin silmiinpis-
tävästi monta eräistä pullmanvau-
nuista.

B. C:n metsätyöläis- ten lakko

Seattle, Wash., toukok. 22 p. —
Tänne eilen saapunut sähkö-
sanoma tiedottaa että metsätyö-
läisten lakko on alkanut Comox
Logging and Railway Companyn
kämpillä, Comox'issa, B. C. t.k.
19 p. Lakkoilaisia päävaatimuk-
sena on viidenkymmenen sen-
tin palkankorotus päivälle. Muun-
ten sanotun yhtiön kämpät ovat
oikeita työläisten teurastuslai-
toksia, ehtimiseen siellä tapah-
tuu tapaturmia ja loukkauksia
johtuen komppanian huolimatto-
muudesta ja hirmuisesta kiirees-
tä jolla työläisiä siellä ajetaan.
Metsätyöläiset kautta länsi-
rannikon, pysyäkää poissa Co-
mox'ien kämpiltä siksi kun lakko
on saatu onnellisesti sovittu! —
J. H.

Canadankin naiset saa- vat äänioikeuden

Winnipeg, Man., toukok. 23 p. —
Tänään kaikki 21 ikävuotta-
täyttäneet naiset, jotka samalla
ovat Britannian alamaaisia, re-
kisteröivät Manitobassa ensimäi-
sen kerran nimensä ottaakseen
osaa maakuntavaaleihin.
Sen jälkeen kun Manitobassa
ensin ryhdyttiin naisille äänioi-
keutta puuhaamaan, ovat kaikki
toiset läntisen Canadian valtiot,
seksi Ontario ja Nova Scotia se-
rannet esimerkiksi pannen nais-
ten äänioikeuskysymyksen alulle
tarkoituksella tunnustaa nimen
välttämättä samanarvoiseksi
miehen kanssa.

Puolalleko valittu kuningas?

Haagi, 23 p. toukok. — Tänne
saapuneitten tietojen mukaan on
Saksan ja Itävallan kesken so-
vittu, että itävaltalainen arki-
herttua Karl Stefan asetetaan
Puolan valtaistuimelle ja että
Itävalta palkkioiksi kannattaa
kaikkia Saksan muita valloitus-
vaatimuksia sekä luopuu vaati-
masta pikaista rauhaa.

Kutsuntakirjoituspäivä juhlena vietettäväksi

Jefferson City, Mo., 23 p. tou-
kok. — Kuvernööri Gardner on
tänään julkaissut määräyksen,
ossa käskää Missourin valtiossa
vietettäväksi asevelvollisuuskut-
suntakirjoitus- (register) -päivä
yleisenä juhlapäivänä. Liikehuo-
neet ovat suljettavat ja tehtaissa
työt seisautettava.

Belgialaisten karkotuk- set uudistuvat

Havre, Ranska, 23 p. toukok. —
Tänne Belgian hallitukselle
on saapunut tieto siitä, että sak-
salaiset ovat alkaneet jälleen vä-
kivaltaisesti kuljettamaan belgia-
laisia työläisiä pois Belgiasta.

A t l a n t a n kaupunkia aletaan rakentaa uudelleen

Atlanta, Ga., toukok. 22 p. —
Tänään tehtiin jo suunnitelmia
Atlantan kaupungin uudelleen
rakennuttamiseksi sen \$3,500,000
vahinkoa aiheuttaneen tulipalon
jälkeen, joka eilen hävitti kau-
punkia. Tänään on hätää kärsi-
ville tehokkaasti toimitettu apu-
a ja vasta alulle pantu raha-
keräys on jo tuottanut \$50,000.

Ankara rankkasade on tämän
päivän kuluessa täydentänyt si-
tä hävitystä, jonka eilinen tuli-
palo aiheutti, sillä se on tur-
mellut taivasalle joutuneitten
kodittomien huonekaluja huomatt-
avassa määrin. Kaikkiaan paloi
poroksi 1,563 taloa, joista useim-
mat olivat asuinrakennuksia.

Punaisen ristin palveluksessa
olevat henkilöt ovat kaikin kei-
noin koettaneet avustaa tulipalon
takia kodittomiksi joutuneita
perheitä. Niille on hankittu ruo-
kaa ja asumuksia parhaan kyvyn
mukaan ja kuorma-autoja on va-
paasti ollut näiden käytettävänä
huokalojen pois kuljettamiseksi.
Kaupunkia vartioi sotaväki yhä
edelleenkin.

Lunta ja pakasta Michiganin poh- joisosassa

Calumet, Mich., toukok 23 p. —
Kylmä ilmavirta on kulkenut
läpi pohjoisen Michiganin ja sitä
on seurannut rankka lumituisku.
Lake Superiorin pinta on käy-
nyt jäähen Keweenaw Pointin
ja Marquette'n välillä.

Yleinen äänioikeus Rumaniassa

Jassy, Rumania, 23 p. toukok. —
Rumanian pääministeri Brati-
ano on edustajakamarissa il-
moittanut hallituksen tahtovan,
että edustajakamari säätäisi pe-
rustuslakeihin muutoksen, joka
takaisi kaikille asukkailla yhtä-
läisen äänioikeuden. Myöskin il-
moitti Bratiano, että hallitus
suunnittelee toimeenpannukseen
tarpeelliset agraari-reformit. Ju-
talaisten aseman parantaminen
on niinkään hallituksen ohjel-
mana.

Kuoli autotapatur- massa

Medford, Ore., toukok. 22 p. —
Central Pointista, Ore., noin
6 mailin päässä täältä saapunees-
sa puhelintiedossa kerrotaan, et-
tä tänä iltana noin klo 11 aikaan
sai J. R. Smith, Grants Passis-
ta, Ore., surmansa kun hänen
autonsa kaatui nurin hänen jää-
dessä alle. Onnettomuudessa
katkesi Smithin niskankama,
mikä silmänräpäyksessä aiheutti
kuoleman. Smithin toveri pääsi
onnettomuudesta vahingoittu-
mattomana.

Ranskan hallitus vaatii biljoonia sotaan

Pariisi, 23 p. toukok. — Halli-
tus on edustajakamarille esittä-
nyt tulo- ja menoarvion seura-
van, kolmannen vuosineljännek-
sen ajaksi ja nousee säännöllis-
ten menojen arvio 9,843,000,000
frankkiin, kun sen lisäksi yli-
määräisiä menoja varten vaadi-
taan 1,032,000,000 frankkia. Me-
noarvio on 218,000,000 suurempi
kuin nyt kulumassa olevalle vuo-
sineljännekselle myönnettyjen
käyttövarojen summa.

Joffre takasin Rans- kassa

Pariisi, 23 p. toukok. — Rans-
kan asiamiehet kenraali Joffre ja
entinen pääministeri Viviani o-
vat palanneet Amerikasta sa-
puen eilen illalla Brestiin. Heitä
odotetaan Pariisiin saapuvaksi
tänään myöhemmin.

Washington, D. C., 23 p. tou-
kok. — Ranskan sotilasasiamie-
het Viviani ja Joffre lähtivät
New Yorkista kotimaahansa tä-
män kuun 15 päivänä.

Liittolaismaitten alamaiset Venäjän rauhanvaatimuk- siin nähden

Ranskan pääministeri selostanut
Venäjän suhdetta Ranskan
edustajakamarille.

Pariisi, 23 p. toukok. — Pu-
huessaan edustajakamarille is-
tuntojen avajaisissa Ranskan
pääministeri Ribot m.m. käsitte-
li Venäjän ja liittoutuneitten vä-
listä suhdetta sanoen tilanteen
olevan "vaarallisen". Hän sa-
noi, että oli pakko ryhtyä tais-
telun Venäjällä ilmennyt "so-
fismia" vastaan, joka selittää
Ranskan menettämien maakun-
tien (Elsass-Lothring) takaisin
vaatimisen valloituksiksi ja joka
"sekoittaa vahingonkorvauksen
vaatimisen sotakustannusten vaa-
timiseen".

"Tämä vahingonkorvaus on —
niin selitti pääministeri — kan-
nettava sakkona, joka määrätään
rangaistukseksi vääryyden teke-
misestä. Sitä vaatii oikeus ja
tasapuolisuus. Samoin on vaa-
dittava vahingonkorvaus pienten
maitten, Belgian, Serbian, Ruma-
nian ja Montenegron hävittämi-
sestä."

Sen jälkeen Ribot uudestaan
vakuutti, ettei Ranska tahtonut
muuta kuin "oikeutta" sekä toi-
voi ainoastaan "pysyvää rau-
haa" ja päätteli, että se pitäisi
olla venäläistenkin näkökanta
nyt kun Amerikan Yhdysvallat-
kin ovat tulossa sotaan. Venä-
jän kysymyksen käsittelyn hän
päätti sanoilla:

"Nytkä Venäjä jälleen
hyökkäykseen Saksaa vastaan ja
me tulemme kyseenviksi puhu-
maan rauhasta, ei epämielisel-
lä tavalla vaan avonaisesti ja
sen rauhahan ehtoineen, elleivät
he (saksalaiset) sitä pyydä, me
tulemme heille pakottamaan."

Amerika antaa samallaisen "se- lityksen"

Washington, D. C., 23 p. tou-
kok. — Yhdysvaltain hallitusvi-
rastoista on annettu tieto, että
hallintoviranomaiset valmistelevat
Amerikan hallituksen taholta
Venäjälle annettavaa selitystä
sodankäynnin päämäärästä sa-
malla kun tullaan määrittele-
mään amerikalaisen kanta venäläi-
sten työläisten vaatimuk-
sien: rauha ilman valloituksia

Tulekohon siitä tou- husta totta?

Washington, toukok. 22 p. —
Tänään ilmoittaa liittovaltiotien
kaupakomission, että se aikoo
ryhtyä tositoimiin pakottaakseen
antirasistikkivihollisen tuottajia ja
kauppiaita luopumaan niistä ki-
ristystoimenpiteistä, joita nämä
julkeasti harjoittavat kiskoakseen
kuluttajilta mahdollisimman kor-
keata hintaa kivihiilestä.

Komissiooni sanoo lähettä-
neensä edustajiaan eri puolille
maata kokoamaan tietoja kivihiili-
liutantoa, sen myyntiä ja väli-
tystä koskevista seikoista ryh-
tyäkseen, ne saatuaan, kivihiilen
hintoja pakottaamaan näytillä las-
kemaan ja saattaakseen julkisuu-
teen kaivostenomistajien ja ki-
vihiilikapppaattien julkeat me-
nettelystävät. — On vahvasti kui-
tenkin syytä epäillä, tokko tuo-
hon toimenpiteeseen todenteolla
tullaan ryhtymään ainakaan ny-
kyisen hallituksen ja nykyisten
olosuhteitten vallitessa, mutta
kansaa tyydyttääkseen komi-
ssiooni ainakin näyttää olevansa
toushassa epäkohtien korjaami-
seksi sillä niitten olemassaoloa
ei enää mitenkään edes hallituk-
senkaan taholta voida asettaa ky-
smyksen alaiseksi, kuten aina
tähän asti, jolloin vain tutkijako-
miteita asioitten selvillesaami-
seksi on nimetty ja sitten itse
asia haudattu epämieliseen tu-
levaisuuteen.